

Ed. **287. Frumvarp til laga** [198. mál]
um breyting á lögum nr. 75 14. september 1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum.

(Lagt fyrir Alþingi á 108. löggjafarþingi 1985.)

1. gr.

2. mgr. 1. tl. E-liðs 1. mgr. 30. gr. orðist svo:

Vaxtagjöld vegna annarra skulda en fasteignaveðlána til a.m.k. tveggja ára eða skulda við lánastofnanir með sjálfskuldarábyrgð til a.m.k. tveggja ára er þó einungis heimilt að draga frá tekjum:

- a) Að því er íbúðarkaup eða endurbætur varðar, á næstu 4 skattárum talið frá og með kaupári eða því ári er endurbætur eiga sér stað.
- b) Að því er nýbyggingar varðar, á næstu 7 skattárum talið frá og með því ári sem bygging er hafin á, eða til og með því ári sem húsnæðið er tekið til íbúðar ef það er síðar.

2. gr.

1. tl. 1. mgr. 51. gr. laganna orðist svo:

Vextir af skuldum, föstum og lausum, þar með taldir dráttarvextir. Til vaxtagjalda má og telja lántökukostnað, árlegan eða tímabundinn fastakostnað, þóknanir, stimpilgjöld og þinglýsingarkostnað af lánum. Með vaxtagjöldum í þessu sambandi teljast og áfallnar verðbætur á höfuðstól og vexti.

3. gr.

Í stað „975 000 kr.“ í 83. gr. laganna (sbr. 7. gr. laga nr. 121/1984) komi: 917 647 kr.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og skulu koma til framkvæmda við álagningu tekju- og eignarskatts á árinu 1986 vegna tekna ársins 1985 og eigna í lok þess árs.

Ákvæði til bráðabirgða.

I

Við álagningu tekjuskatts á árinu 1986 vegna tekna ársins 1985 skulu skattskyldum aðilum samkvæmt 1. mgr. 2. gr. heimil tillög í varasjóð í stað tillaga til fjárfestingarsjóðs samkvæmt 11. tl. 31. gr. Hámark varasjóðstillags þessara aðila skal vera 25% af þeirri fjárhæð sem eftir stendur þegar frá tekjum samkvæmt II. kafla hafa verið dregnar þær fjárhæðir sem um ræðir í 1.—10. tl. 31. gr. Öll ákvæði laga nr. 75/1981 varðandi varasjóð skulu gilda varðandi þessi varasjóðstillög uns varasjóði hefur verið ráðstafað að fullu.

II

Þeim mönnum sem keyptu eða byggðu íbúðarhúsnæði til eigin nota á árunum 1979 til 1982 er heimilt að draga frá tekjum sínum vexti í samræmi við 1. tl. E-liðs 1. mgr. 30. gr. af lánum sem stofnað er til á árunum 1985 eða 1986 enda sé lánum þessum varið til skuldbreytingar á skuldum sem stofnað var til vegna öflunar á íbúðarhúsnæðinu. Hið nýja lán skal vera til 8 ára eða lengri tíma og tryggt með veði í fasteign.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Millipinganefnd um húsnæðismál, sem falið var að kanna greiðsluvanda íbúðareigenda, skilaði álit sínu hinn 7. desember s. l. Í niðurstöðum nefndarinnar er lögð áhersla á að gerðar verði ýmsar lagfæringar á ákvæðum laga um tekju- og eignarskatt er lúta að vaxtafrádrætti vegna lána til öflunar eigin íbúðarhúsnæðis.

Tillögur nefndarinnar í þessum efnum eru:

1. Vextir og verðbætur af sjálfskuldarábyrgðarlánum til húsnæðismála njóti sama réttar og veðlán.
2. Frádráttartímabil vaxta af skammtímalánum lengist úr 3 og 6 árum í 4 og 7 ár vegna tekjuársins 1985.
3. Ákvæði um lántökukostnað og frádráttarbærni vaxta verði gerð ótvíræð.
4. Hámark verðtryggingar- og vaxtafrádráttar verði endurskoðuð til hækkunar. Athuguð verði tenging hámarksins við hreina eign.

Ríkisstjórnin hefur ákveðið að verða þegar við tillögum þeim sem um getur í lið 1 og 2 svo og lið 3 að því er varðar stimpilgjöld og þinglýsingarkostnað af lánum. Því er þetta frumvarp fram komið.

Á þeim skamma tíma sem eftir er fyrir jólaleyfi Alþingis eru hins vegar ekki tók á að endurskoða frekar ákvæði laganna um vaxtafrádrátt í því skyni að gera þau víðtækari og skýrari eins og nefndin gerði tillögu um. Hér er um mjög flókin og yfirgripsmikil mál að ræða sem krefjast nákvæmari athugunar en hægt er að koma við á svo stuttum tíma. Í lið 4

leggur netndin til að hámark vaxtafrádráttarins verði endurskoðað til hækkunar. Í ár er þetta hámark 159 380 kr. hjá einstaklingum en 318 760 kr. hjá hjónum. Fjárhæðir þessar breytast í samræmi við skattvísitölu og verða því 216 757 kr. hjá einstaklingum og 433 514 kr. hjá hjónum á skattárinu 1986 vegna tekna ársins 1985. Samkvæmt upplýsingum ríkisskattstjóra nutu 16 669 framteljendur vaxtafrádráttar við álagningu 1985. Að meðaltali nam frádráttur þessi 97 554 kr. hjá hjónum og 70 669 kr. hjá einstaklingum. Tiltölulega mjög fáir verða fyrir skerðingu vegna hámarksins. Þeir sem verða fyrir henni eru og að jafnaði tekjuháir. Því þykir ekki nauðsynlegt að svo stöddu að leggja til að umrætt hámark vaxtafrádráttar verði hækkað.

Þá er í frumvarpi þessu lagt til að skattfrelismörk eignarskatts hækki í samræmi við hækkun fasteignamat á árinu í staðinn fyrir hækkun í samræmi við tekjubreytingar á milli árunna 1984 og 1985, en eins og kunnugt er ákvarðast skattvísitala fyrir árið 1986 í samræmi við þá hækkun. Jafnframt er lagt til að heimild lögaðila til að leggja í varasjóð í stað tillaga í fjárfestingarsjóð verði framlengd um eitt ár. Nánar um þessi atriði vísast til athugasemda við einstakar greinar hér á eftir.

Um 1. gr.

Samkvæmt gildandi lögum um tekju- og eignarskatt er einungis heimilt að draga vaxtagjöld vegna annarra skulda en fasteignaveðlána, sem eru til lengri tíma en tveggja ára, frá tekjum á næstu 3 árum sé um íbúðarkaup eða endurbætur á eigin húsnæði að ræða en næstu 6 árum sé um nýbyggingar að ræða.

Samkvæmt þessari grein er lagt til að auk fasteignaveðlána verði vaxtagjöld af skuldum við lánastofnanir, sem tryggð eru með sjálfskuldarábyrgð og eru a.m.k. til tveggja ára, frádráttarbær frá tekjum óháð tímamörkum þeim sem um getur í a- og b-lið 2. mgr. 1. tl. E-liðs 30. gr., með sama hætti og vextir af fasteignaveðlánum til tveggja ára eða lengri tíma. Auk þessa eru tímamörk þau sem um getur í nefndum staflíðum vegna annarra skulda lengd um eitt ár. Er þetta gert í samræmi við tillögur nefndar um húsnæðismál sem frá er greint í almennum athugasemdum hér að framan.

Um 2. gr.

Samkvæmt gildandi lögum hefur ekki verið talið heimilt að telja stimpilgjöld af öðrum lánskjöllum en víxlum frádráttarbær til tekjuskatts sem lántökukostnað. Í þessari grein er lagt til að stimpilgjöld af lánum svo og kostnaður við þinglestur þeirra verði frádráttarbær. Þetta er gert í samræmi við tillögur nefndar þeirrar sem um getur í almennum athugasemdum hér að framan.

Um 3. gr.

Skv. 121. gr. laganna skulu skattfrelismörk eignarskatts taka breytingum í samræmi við skattvísitölu. Skattvísitalan fyrir árið 1986 hefur verið ákvörðuð 136 stig miðað við 100 stig á árinu 1985 og hækkar hún því í samræmi við tekjubreytingu á milli árunna 1984 og 1985, eða 36%. Hins vegar liggur nú fyrir að fasteignamat íbúðarhúsnæðis hefur aðeins hækkað um 28% á tímabilinu 1. desember 1984 til 1. desember 1985. Í ljósi þessa þykir eðlilegt að umrædd skattfrelismörk hækki fremur í samræmi við hækkun fasteignaverðs í stað tekna. Vegna eðlis skattvísitölunnar verður að lækka skattfrelisgrunninn eins og hann er ákvarðaður í lögnum um 5,88% í því skyni að takmarka hækkun hans við 28% milli ára þó svo að skattvísitala hækki um 36%.

Um 4. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.

Um ákvæði til bráðabirgða I.

Í ákvæði til bráðabirgða í lögum nr. 8/1984, sem fjalla um frádráttarbærni tillaga í fjárfestingarsjóði, er kveðið á um að ákvæði laga um tekjuskatt og eignarskatt varðandi tillög í varasjóð skuli við álagningu tekjuskatts á árinu 1984 og 1985 halda gildi sínu. Heimild þessari var ætlað að skapa lögaðilum eins konar aðlögunartíma að hinni breyttu skipan. Samkvæmt þessu gátu framteljendur valið á árunum 1984 og 1985 hvort þeir nýttu sér að leggja 25% af hreinum skattskyldum tekjum í varasjóð eða leggja 40% af sömu fjárhæð í fjárfestingarsjóð.

Í ljós hefur komið að þarfir fyrirtækja eru nokkuð mismunandi í þessu efni. Mörg hafa t.d. ekki þörf fyrir að ráðast í nýfjárfestingu heldur þurfa mun frekar að nýta núverandi fjárfestingu betur og treysta frekar rekstrarfjárstöðu sína. Við slíkar aðstæður virkar varasjóðsheimildin mun betur en fjárfestingarsjóðsheimildin. Af þessum sökum er því lagt til að framlengja heimild þessa um eitt ár til viðbótar. Ljóst er þó að til frambúðar verður varla hægt að bjóða upp á tvo kosti í þessu efni.

Um ákvæði til bráðabirgða II.

Í tillögu millipinganevndar er lagt að þeir íbúðareigendur sem hafa þunga greiðslubyrði vegna íbúðarlána fái skuldbreytingu. Skv. 1. gr. frumvarpsins er vandi þeirra sem keyptu á árinu 1982 eða síðar eða byggðu á árinu 1980 eða síðar leystur í sambandi við frádráttarbærni vaxta af skuldbreytingarlánum. Með þessu bráðabirgðaákvæði er stefnt að því að leysa sambærilegan vanda vegna skuldbreytinga hjá þeim sem byrjuðu að byggja á árinu 1979 eða keyptu íbúðarhúsnæði á árunum 1979—1982.